

В региона само МБАЛ Бургас отговаря на предизвикателствата на съвременната хирургия

Четвъртък, 3 Декември 2015

Проф. д-р Даниел Костов, д-р е роден в Бургас през 1962 г. Завършил е Немската гимназия в Бургас и медицина във Варна. Защитава два доктората в областта на дебелочревната и чернодробната хирургия. Началник на Катедра и Клиника по хирургия в МБАЛ Варна към Военномедицинска академия, София. Има трайни научни интереси и множество публикации в областта на хирургията на черен дроб, панкреас, жлъчни пътища и лапароскопската хирургия. Цитиран е над 100 пъти в чужбина.

Специализирал е в Германия, Испания, Италия и Англия. Методичен ръководител на Втора хирургия в МБАЛ Бургас, където консултира.

- Проф. Костов, кои са Вашите учители в медицината?

- Имах щастието да се уча от големи хирурзи, както в България, така и в чужбина. В хирургията важи принципът, отнасящ се до интелгентните сиви гъски край Виена и критичния период от време, в който новоизлюпените трябва да видят майка си. Този период е известен като *imprinting* от *Konrad Lorenz*, за което той, заедно с Нико Тинбрген и Карл фон Фриш, получават Нобелова награда през 1973 г. След 25-30 часа и да я видят, няма да имат „отпечатък“ и не тръгват след нея. Така е и в хирургията – ако навреме не се учиш от „майстори“, никога няма да достигнеш върховете на професията. Моят учител в жлъчно-чернодробната и панкреатична хирургия проф. Юрген Клемпнауер от Медицинския университет в Ханوفر, Германия ми казваше, че ако хирургът не е извършил операцията на *Whipple* (една от най-сложните операции върху панкреас) до 40-годишната си възраст, никога няма да я овладее след това. Не мога да не спомена и друг мой жалон в медицината. При първата ми срещата с него веднага разбрах, че животът ми предлага един малък цивилизационен взрив сред пепелта на

угасващите у нас култура, образование и здравеопазване. Това е д-р Георги Чалдъков (МУ, Варна), един съвременен възрожденец, бургазлия по дух и сърце, вградил във всяка своя клетка почтеност и любомъдрие, и оцелял въпреки тях с една проста „хватка“, която съм научил от него и приложил в хирургията – като преобразува завистта във възхищение.

- **От колко време сте консултант в МБАЛ Бургас и как стана контактът Ви с Бургаската болница?**

- Ако ще говорим за хирургия в Бургас, ще започна с думите на един немски писател, философ и политик, казани за хирурга и със сентенцията на един бургазлия за бургазлии. Йохан Волфганг фон Гьоте е написал, че „Хирургът се е посветил на най-божествената професия: да лекува без чудеса и без думи да прави чудеса!“, а пулмологът проф. д-р Коста Костов (ВМА, София) заявява: „Това, което знам със сигурност е, че светът щеше да е по-сантиментален, ако Адам и Ева бяха бургазлии...“.

В МБАЛ Бургас станах консултант преди две години по покана на директора на болницата д-р Георги Матов и началника на Втора хирургия д-р Васил Керанов. Аз съм бургазлия и нямаше как да откажа. Хирурзите са специална каста в медицинското съсловие. През 19 век са оперирали облечени във фрак и се миели само след операция. Сега даже прекаляват с миенето, като преди операцията съсредоточено си търкат ръцете, а после ги издигат ритуално към небето, като че ли искат да прехвърлят отговорността за пациента върху висшите сили. Шегувам се, разбира се, но е много трудно за активен хирург да пътува до друг град, за да оперира. Водя се от максимата на Джой Мак Крий, канадски лекар и поет, който казва: „Нещата, които даваш на други, продължават да ти принадлежат“.

- **Как бихте оценили знанията и уменията на лекарите в МБАЛ Бургас?**

- Традициите в бургаската хирургия са достойно продължени от такива имена, като д-р Васил Керанов, д-р Георги Мигаров и д-р Кирил Симеонов от Отделенията по хирургия към МБАЛ Бургас, д-р Николай Тодоров, д-р Стефан Касабов, д-р Здравко Димитров, д-р Любо Калудов, д-р Анатоли Карашмалъков. Не мога да не спомена Отделението по съдова хирургия в МБАЛ Бургас, което търпи разцвет в лицето на д-р Валентин Василев и д-р Огнян Матков. То може да съперничи по обем и качество на най-добрите клиници по съдова хирургия у нас. Искам да поздравя моите състуденти д-р Антонио Душепеев (Родилно отделение, МБАЛ, Бургас) и д-р Анелия Стоева (Център за психично здраве Бургас) за техния професионализъм и неугасваща енергичност.

Всички хирургични звена не биха могли да функционират без добре развито и съвременно Отделение по анестезиология и интензивно лечение. Благодарение на директора на МБАЛ Бургас д-р Георги Матов, Отделението по анестезиология и интензивно лечение на болницата съхрани основните си кадри и е гръбнакът на лечебното заведение. Ако хирурзите са примадоните на професията, то за анестезиолозите и реаниматорите казват, че са като фокусници - всеки очаква от тях чудеса, а когато те се случат, никой не се учудва.

- **Как виждате развитието на хирургичните звена в МБАЛ Бургас?**

- Все още големите и сложните операции са приоритет на държавните болници, защото струват много пари, а финансовите инвестиции са най-големи в тези лечебни заведения. Отмина времето на индивидуалистите в хирургията, на периода, когато хирурзите бяха убедени, че притежават висшата дарба да лекуват с нож всичко – от кихавица до полова немощ. Съвременната хирургия изисква мултидисциплинарен подход, който за територията на Бургаска област може да бъде предложено единствено и само в МБАЛ Бургас. За комплексното лечение на онкозаболяванията, засягащи органите в

коремната кухина, е нужен огромен финансов ресурс, който няма как да бъде инвестиран в частни лечебни заведения. Според проучвания на водещи медицински центрове в САЩ (*MD Anderson Cancer Center, Mayo clinic, MSCCC*) ако през 1990 г. лечението на чернодробните метастази от колоректален рак е струвало 10 000 долара, през 2000 г. става 40 000 долара, през 2010 г. се покачва и достига 100 000 долара, то през 2015 г. надвишава 200 000 долара.

За развитието на една болница човешкият фактор е най-важният и не може да бъде изместен от различните високотехнологични апарати и нововъведения. Този човешки фактор МБАЛ Бургас притежава. Нужни са желание, амбиция и недотам голям финансов ресурс, за да се превърне МБАЛ Бургас в едно от водещите лечебни заведения у нас.

- **От позицията си на опитен специалист хирург-бихте ли конкретизирали какво е необходимо?**

- За постигане на истинска многопрофилност на болницата са нужни две нови хирургични звена, които доколкото ми е известно влизат в плановете на ръководството – Отделение по гръдна хирургия и Отделение по детска хирургия. Отделението по гръдна хирургия е немислимо без инвазивна бронхология, която също трябва да се изгради. Смятам, че усилията на болничното ръководство трябва да бъдат насочени и към създаването на звено по инвазивна гастроентерология, което да работи в колаборация с хирургичните звена. В съвременната коремна хирургия почти всички заболявания подлежат на лапароскопски подход за лечение, който има категорични предимства в сравнение с традиционната отворена хирургия. Това са бързото възстановяване на пациента, ниският имунен отговор от страна на организма, липсата на болка и на последно място поставям козметичния ефект. В МБАЛ Бургас има подготвени коремни хирурзи, които могат да извършат различни по обем лапароскопски операции, но са необходими постоянни инвестиции във високотехнологична апаратура. В съвременната медицина голяма част от урологичните и гинекологичните заболявания се лекуват „лапароскопски“ и с помощта на различни „минимално инвазивни“ техники. Известно ми е, че в болницата е внедрена апаратура по европроект за безкръвни урологични и гинекологични операции, но е необходимо постоянство. От разговорите ми с ръководството на МБАЛ Бургас знам, че има планове за сформирание на ендоскопски сектор, където „безкръвните“ операции ще бъдат приоритет.

- **Кои са новите неща, които въведохте във Второ хирургично отделение, на което сте методичен ръководител?**

- С помощта на д-р Васил Керанов успяхме да въведем в МБАЛ Бургас няколко нови за болницата операции и хирургични техники. Във Второ отделение по хирургия се оперират успешно онкологични заболявания на панкреас, черен дроб, жлъчен мехур и жлъчни пътища. Въведохме лапароскопският (безкръвният) подход при рак на дебелото и правото черво, хиатус хернии и ахалазия. След предстоящото закупуване на нов и съвременен лапароскопски панел ще въведем лапароскопските операции при заболявания на черен дроб, надбъбрек, патологично затлъстяване и екстраперитонеален минимално инвазивен подход при ингвинални хернии. Тези операции се правят на малко места в страната и бургазлии имат невероятното предимство, че вече не се налага да пътуват до други градове.

- **Как оценяте нивото на профилактика у нас?**

- Съвременната медицина изисква подготвени лекари и високотехнологични болници, защото данните за болестната смъртност в България са стряскащи. По данни на СЗО българите сме на първите места в света по смъртност от инсулти, инфаркти и рак. От тези и други болести според статистика на Националния център по обществено здраве и анализи през 2011 г. са умрели 108 258 българи – един голям български град! През същата година обаче са родени значително по-малко деца – 70 846. Предизвиканият спад е 37 412 българи. Като разделим 108 258 на 365, се получава 296 – толкова много

хора умират всеки ден в България! Считаю, че профилактичните програми у нас търпят критика и е необходимо много повече информираност на населението и работа в тази посока.

- **Какво ще посъветвате младите хирурзи?**

- Бих ги посъветвал да не се отказват. Хирургията изисква неимоверно психично и физично напрежение, много учене и до изтощение работа в операционната. Те трябва да знаят, че хирургията е преди всичко любов, на която все още не мога да определя цвета. Канадският социолог Джон Лий е правил интервюта с много хора с цел да разбере какво за тях означава „любовта“. През 1976 г. той публикува книгата си „Цветове на любовта“, където описва шест вида (цветя) любов: *Eros* (романтична любов), *Ludus* („спортна любов“ – повече удоволствие, отколкото емоции), *Storge* (партньорите са повече като приятели), *Pragma* (комбинация на приятелство и „спорт“, прагматична, „логична“ любов), *Mania* (любов с много ревност) и *Agape* (алтруистична любов – пълна всеотдайност на единия партньор). Нека младите хирурзи, отдадени с любов на хирургията, определят нейния цвят.